

Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (L-Għaxar Awla)

7 ta' Diċembru 2023 *

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Kuntratti pubbliċi – Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej – Eżekuzzjoni tal-kuntratt – Direttiva 2014/24/UE – Artikolu 72 – Modifika ta' kuntratti matul it-terminu tagħhom – Modifika tat-terminu ta' eżekuzzjoni – Modifika sostanzjali – Ċirkustanzi imprevedibbli”

Fil-Kawzi magħquda C-441/22 u C-443/22,

li għandha bħala suġġett żewġ talbiet għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema, il-Bulgarija), permezz ta' deċiżjonijiet tal-21 ta' Ġunju 2022, li waslu fil-Qorti tal-Ġustizzja fil-5 ta' Lulju 2022, fil-proċeduri

Zamestnik-ministar na regionalnoto razvitie i blagoustroystvoto i rakovoditel na Upravlyavashtia organ na Operativna programa “Regioni v rastezh” 2014-2020

vs

Obshtina Razgrad (C-441/22),

fil-preżenza ta':

Varhovna administrativna prokuratura,

u

Zamestnik-ministar na regionalnoto razvitie i blagoustroystvoto i rakovoditel na Natsionalnia organ po programa INTERREG V-A Rumania-Bulgaria 2014-2020

vs

Obshtina Razgrad (C-441/22),

fil-preżenza ta':

Varhovna administrativna prokuratura,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (L-Għaxar Awla),

* Lingwa tal-kawża: il-Bulgaru.

komposta minn Z. Csehi, President ta' Awla, E. Regan (Relatur), President tal-Ħames Awla, u D. Gratsias, Imħallef,

Avukat Ġenerali: M. Campos Sánchez-Bordona,

Reġistratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-proċedura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ipprezentati:

- għall-Obshtina Balchik, minn A. Atanasov, advokat,
- għall-Gvern Ċek, minn L. Halajová, M. Smolek u J. Vlácil, bħala aġenti,
- għall-Gvern Estonjan,, minn M. Kriisa, bħala aġent,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn G. Gattinara, C. Georgieva u G. Wils, bħala aġenti,

wara li rat id-deċiżjoni meħuda, wara li nstema' l-Avukat Ġenerali, li taqta' l-kawża mingħajr konkluzjonijiet,

tagħti l-preżenti

Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 72(1)(e) u (4)(a) u (b) tad-Direttiva 2014/24/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist pubbliku [l-għoti ta' kuntratti pubbliċi] u li tħassar id-Direttiva 2004/18/KE (ĠU 2014, L 94, p. 65, rettifikasi fil-ĠU 2015, L 275, p. 68 u fil-ĠU 2023, L 90063, kif emendata bir-Regolament ta' Delega tal-Kummissjoni (UE) 2017/2365 tat-18 ta' Diċembru 2017 (ĠU 2017, L 337, p. 19) (iktar 'il quddiem id-“Direttiva 2014/24”).
- 2 Dawn it-talbiet tressqu fil-kuntest ta' żewġ kawżi bejn, fl-ewwel waħda (Kawża C-441/22), iz-Zamestnik-ministar na regionalnoto razvitie i blagoustroystvoto rakovoditel na Upravlyavashtia organ na Operativna programa “Regioni v rastezh” 2014–2020 (il-Viċi Ministru għall-Iżvilupp Reġjonali u x-Xogħlijiet Pubbliċi, fil-kwalità tiegħu ta' kap tal-awtorità ta' ġestjoni tal-Programm Operazzjonali “Reġjuni li qed Jiżviluppaw” 2014–2020, il-Bulgarija) u, fit-tieni waħda (Kawża C-443/22, iz-Zamestnik-ministar na regionalnoto razvitie i blinta goustroystvoto i rakovoditel na Natsionalnia organ po Programa INTERREG V-A Rumania-Bulgaria 2014–2020 (il-Viċi Ministru għall-Iżvilupp Reġjonali u x-Xogħlijiet Pubbliċi, fil-kwalità tiegħu bħala Kap tal-Awtorità Nazzjonali għall-Programm INTERREG V-A Rumanija-Bulgarija 2014–2020, il-Bulgarija) (iktar 'il quddiem, mingħajr distinzjoni f'kull waħda miż-żewġ kawżi, il-“kap tal-awtorità ta' ġestjoni”) rispettivament fl-Obshtina Razgrad (il-Komun ta' Razgrad, il-Bulgarija) u fl-Obshtina Balchik (il-Komun ta' Balchik, il-Bulgarija) dwar deċiżjonijiet meħuda mill-kap tal-awtorità ta' ġestjoni li permezz tagħhom dan tal-aħħar applika għal dawn iż-żewġ komuni korrezzjoni finanzjarja ta' 25 % fuq l-ispejjeż eliġibbli taħt il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej (iktar 'il quddiem il-“Fondi SIE”) fil-kuntest ta' kuntratti pubbliċi għal xogħlijiet li huma kienu organizzaw.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 Il-premessi 58, 107 u 109 tad-Direttiva 2014/24 jipprevedu:

“(58) Waqt li elementi essenzjali ta’ proċedura ta’ akkwist bħad-dokumenti tal-akkwist, talbiet għal parteċipazzjoni, konferma ta’ interess u offerti għandhom dejjem isiru bil-miktub, komunikazzjoni bil-fomm mal-operaturi ekonomiċi għandha tkompli tkun altrimenti possibbli, kemm-il darba l-kontenut tagħha jkun iddokumentat sa livell suffiċjenti. Dan huwa neċessarju biex jiġi żgurat livell adegwat ta’ trasparenza li jippermetti verifika ta’ kemm il-prinċipju ta’ trattament ugwali ikun ġie rispettata. B’mod partikolari, huwa essenzjali li l-komunikazzjoni bil-fomm mal-offerenti li jista’ jkollha impatt fuq il-kontenut u l-valutazzjoni tal-offerti tkun iddokumentata sa punt suffiċjenti u b’mezzi adatti, bħal registrazzjonijiet bil-mitbu jew bl-awdjo jew sommarji tal-elementi prinċipali tal-komunikazzjoni.

[...]

(107) Huwa meħtieġ li jiġu ċċarati l-kondizzjonijiet skont liema, il-modifiki għal kuntratt matul it-tweġġ tiegħu jeħtieġu proċedura ta’ akkwist ġdida, filwaqt li tiġi kkunsidrata l-każistika rilevanti tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea. Hija meħtieġa proċedura ta’ akkwist ġdida fil-każ ta’ bidliet materjali fil-kuntratt inizjali, b’mod partikolari għall-kamp ta’ applikazzjoni u l-kontenut tad-drittijiet u l-obbligi reċiproċi tal-partijiet, inkluża d-distribuzzjoni tad-drittijiet ta’ proprjetà intellettuali. Dawn il-bidliet juru l-intenzjoni tal-partijiet li jergġu jinneozjaw it-termini jew il-kondizzjonijiet essenzjali ta’ dak il-kuntratt. Dan ikun il-każ b’mod partikolari jekk il-kondizzjonijiet emendati kien ser ikollhom influwenza fuq l-eżitu tal-proċedura, kieku dawn kienu parti mill-proċedura inizjali.

Modifiki għall-kuntratt li jirriżultaw f’bidla żgħira tal-valur tal-kuntratt sa ċertu valur għandhom dejjem ikunu possibbli mingħajr il-ħtieġa li titwettaq proċedura ta’ akkwist ġdida. Għal dan il-għan u sabiex tiġi żgurata ċ-ċertezza legali, din id-Direttiva għandha tipprovdi limiti de minimis, taħt liema proċedura ta’ akkwist ma tkunx meħtieġa. Modifiki għall-kuntratt ‘il minn dawn il-limiti għandhom ikunu possibbli mingħajr il-ħtieġa li titwettaq proċedura ta’ akkwist ġdida sakemm ikunu konformi mal-kondizzjonijiet rilevanti imnizzla f’din id-Direttiva.

[...]

(109) L-awtoritajiet kontraenti jistgħu jiffaċċjaw ċirkostanzi esterni li ma setgħux jipprevedu meta dawn taw il-kuntratt, b’mod partikolari meta l-eżekuzzjoni tal-kuntratt tkopri perijodu ta’ żmien twil. F’dan il-każ, huwa meħtieġ ċertu livell ta’ flessibilità biex il-kuntratt jiġi adattat għal daww iċ-ċirkostanzi mingħajr proċedura ta’ akkwist ġdida. Il-kunċett ta’ ċirkostanzi imprevedibbli jirreferi għal ċirkostanzi li ma setgħux ikunu mbassra minkejja thejjiya raġonevolment diligenti tal-għoti inizjali mill-awtorità kontraenti, filwaqt li jitqiesu l-mezzi disponibbli tagħha, in-natura u l-karatteristiċi tal-proġett speċifiku, il-prattika tajba fil-qasam inkwistjoni u l-ħtieġa li tiġi żgurata relazzjoni xierqa bejn ir-rizorsi li jintefqu fit-thejjiya tal-għoti u l-valur prevedibbli tiegħu. Madankollu, dan ma jistax japplika fil-każijiet fejn modifika tirriżulta f’alterazzjoni

tan-natura tal-akkwist ġenerali, pereżempju billi jiġu sostitwiti x-xogħlijiet, il-provvisti jew is-servizzi li jridu jiġu akkwistati b'xi haġa differenti jew billi jinbidel fundamentalment it-tip ta' akkwist, minhabba li, f'sitwazzjoni b'hal din, wieħed jista' jassumi li jkun hemm influwenza ipotetika fuq ir-riżultat.”

4 L-Artikolu 2 ta' din id-direttiva, intitolat “Definizzjonijiet”, jipprevedi fil-paragrafu 1 tiegħu:

“Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

[...]

5. ‘kuntratti pubbliċi’ tfisser kuntratti b'titolu oneruż konkluzi bil-miktub bejn operatur ekonomiku wieħed jew aktar u awtorità kontraenti waħda jew aktar u li għandhom b'halha s-sugġett tagħhom l-eżekuzzjoni tax-xogħlijiet, il-provvista ta' prodotti jew il-provvista ta' servizzi;

[...]

18. ‘miktub’ jew ‘bil-miktub’ tfisser kwalunkwe espressjoni li tikkonsisti fi kliem jew figuri li jistgħu jinqraw, jiġu riprodotti jew ikkommunikati wara, inkluż informazzjoni trasmessa u maħżuna permezz ta' mezzi elettronici;

[...]”

5 L-Artikolu 4 tal-imsemmija direttiva, intitolat “Ammonti tal-limitu stabbilit”, jipprevedi, fil-punt (a) tiegħu, li din tapplika għall-kuntratti pubbliċi għal xogħlijiet li l-valur stmat tagħhom mingħajr it-taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) huwa ta' jew ogħla minn EUR5 548 000.

6 L-Artikolu 72 tal-istess direttiva, bit-titolu “Modifika ta' kuntratti matul it-terminu tagħhom”, huwa fformulat kif ġej:

“1. Kuntratti u ftehimiet qafas jistgħu jiġu mmodifikati mingħajr proċedura ġdida tal-akkwist f'konformità ma' din id-Direttiva fi kwalunkwe wieħed minn dawn il-każijiet li ġejjin:

(a) fejn il-modifiki, irrispettivament mill-valur monetarju tagħhom, ikunu ġew previsti fid-dokumenti inizjali tal-akkwist fi klawżoli ta' reviżjoni ċari, preċiżi u inekwivokabbli, li jistgħu jinkludi klawżoli ta' reviżjoni ta' prezzijiet, jew għażliet. Dawn il-klawżoli għandhom jiddikjaraw il-kamp ta' applikazzjoni u n-natura ta' modifiki jew għażliet possibbli kif ukoll il-kondizzjonijiet li taħthom dawn jistgħu jintużaw. Ma għandhomx jipprovdu għal modifiki jew għażliet li jibdlu n-natura ġenerali tal-kuntratt jew tal-ftehim qafas;

[...]

(c) fejn jiġu sodisfatti l-kondizzjonijiet kollha li ġejjin:

i) il-ħtieġa ta' modifika nġiebet minhabba ċirkostanzi li awtorità kontraenti diligenti ma setgħetx tipprevedi;

[...]

e) fejn il-modifiki, irrispettivament mill-valur tagħhom, mhumiex sostanzjali skont it-tifsira tal-paragrafu 4.

[...]

4. Modifika ta' kuntratt jew ta' ftehim qafas matul it-terminu tiegħu għandha titqies bħala sostanzjali skont it-tifsira tal-punt (e) tal-paragrafu 1, fejn din trendi l-kuntratt jew il-ftehim qafas materjalment differenti fin-natura minn dak inizjalment konkluz. Fi kwalunkwe eventwalità, mingħajr hsara għall-paragrafi 1 u 2, modifika għandha titqies bħala sostanzjali fejn tkun sodisfatta waħda jew iktar mill-kondizzjonijiet li ġejjin:

- (a) il-modifika tintroduci kondizzjonijiet li, kieku kienu parti mill-proċedura ta' akkwist inizjali, kienu jippermettu d-dhul ta' kandidati oħra minbarra dawk inizjalment magħzula jew l-aċċettazzjoni ta' offerta oħra minbarra dik aċċettata originarjament jew kienu jattiraw parteċipanti addizzjonali fil-proċedura ta' akkwist;
- (b) il-modifika tibdel il-bilanċ ekonomiku tal-kuntratt jew tal-ftehim qafas favur il-kuntrattur b'tali mod li ma kienx previst fil-kuntratt inizjali jew il-ftehim qafas;

[...]

5. Proċedura ġdida ta' akkwist f'konformità ma' din id-Direttiva għandha tkun meħtieġa għal modifiki oħra tad-dispożizzjonijiet ta' kuntratt pubbliku jew ftehim qafas matul it-terminu tiegħu minbarra dawk previsti taħt il-paragrafi 1 u 2.”

Id-dritt Bulgaru

- 7 L-Artikolu 107 taż-Zakon za obshtestvenite porachki (il-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi, DV Nru 13, tas-16 ta' Frar 2016), fil-verżjoni tagħha applikabbli għall-kawżi prinċipali (iktar 'il quddiem il-“Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi”), li ttrasponiet id-Direttiva 2014/24 fl-ordinament ġuridiku Bulgaru, tipprevedi:

“Minbarra għall-motivi msemmija fl-Artikoli 54 u 55, l-awtorità kontrattwanti għandha teskludi:

1 kandidat jew offerent li ma jissodisfax il-kriterji ta' selezzjoni stabbiliti jew li ma jissodisfax kwalunkwe kondizzjoni oħra speċifikata fl-avviż dwar kuntratt, l-istedina għall-konferma tal-interess jew l-istedina għan-negozjar jew fid-dokumentazzjoni;

[...]”

- 8 Skont l-Artikolu 116 tal-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi:

“1. Il-kuntratti għall-ghoti ta' kuntratti pubbliċi u l-ftehimiet qafas jistgħu jigu mmodifikati meta:

[...]

2. minhabba ċirkostanzi mhux prevedibbli, ikun meħtieġ li jitwettqu provvisti, servizzi jew xogħlijiet addizzjonali mhux previsti fil-kuntratt inizjali jekk is-sostituzzjoni tal-kontraent:

- (a) ma tistax issir għal raġunijiet ekonomiċi jew tekniċi, bħalma huma r-rekwiżiti ta' interkambjalità jew interoperabbiltà mat-tagħmir, is-servizzi jew l-impjanti eżistenti akkwistati taħt għoti ta' kuntratt inizjali; u
- (b) tohloq diffikultajiet kbar ta' manutenzjoni, ta' thaddim u ta' servizz jew spejjeż żejda għall-aġent kontraenti;

3. minhabba ċirkustanzi li l-awtorità kontraenti, fl-eżerċizzju tad-diligenza tagħha, ma setgħetx tipprevedi, deher neċessarju li ssir modifika li ma twassalx għal bidla fis-sugġett tal-kuntratt jew tal-ftehim qafas;

[...]

7. huma meħtieġa modifiki mhux sostanzjali.

[...]

(5) Il-modifika ta' kuntratt għall-għoti ta' kuntratt pubbliku għandha titqies bħala sostanzjali skont it-tifsira tal-punt 7 tal-paragrafu 1, meta waħda jew iktar mill-kundizzjonijiet li ġejjin ikunu ssodisfatti:

- 1. il-modifika tintroduċi kundizzjonijiet li, kieku kienu jagħmlu parti mill-proċedura ta' għoti tal-kuntratt, kienu jinċentivaw offerenti jew kandidati addizzjonali sabiex jipparteċipaw, kienu jippermettu l-ammissjoni ta' offerenti jew ta' kandidati differenti minn dawk inizjalment magħżula, jew kienu jwasslu għall-aċċettazzjoni ta' offerta differenti minn dik inizjalment magħżula;
- 2. il-modifika twassal għal vantaġġi għall-offerent rebbieh li ma kinux magħrufa mill-partiċipanti l-oħra fil-proċedura;”

9 Il-punt 72 tal-paragrafu 27 tad-dispożizzjonijiet komplementari tal-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi jipprevedi li ċ-“ċirkustanzi imprevedibbli” huma ċirkustanzi li seħhew wara l-konklużjoni tal-kuntratt, li ma setgħux jiġu previsti bid-diligenza rikjesta u li ma jirriżultawx minn att jew minn ommissjoni tal-partijiet, iżda li jirrendu impossibbli l-eżekuzzjoni fil-kundizzjonijiet miftiehma. L-Artikolu 3(1) ta' dawn id-dispożizzjonijiet jipprevedi li din il-liġi tittrasponi r-rekwiżiti tad-Direttiva 2014/24.

10 L-Artikolu 20a taz-zakon za zadalzheniyata i dogovorite (il-Liġi dwar l-Obbligi u l-Kuntratti, DV Nru 275, tat-22 ta' Novembru 1950) jipprevedi:

“Il-kuntratti għandhom isiru bil-liġi bejn il-partijiet kontraenti.

Il-kuntratti jistgħu jiġu mmodifikati, xolti, annullati jew revokati biss bi ftehim bejn il-partijiet jew għal motivi previsti mil-liġi.”

11 L-Artikolu 1(2) taz-zakon za upravljenie na sredstvata ot Evropeyskite strukturni i investitsionni fondove (il-Liġi dwar il-Ġestjoni tal-[Fondi SIE], DV Nru 101, tat-22 ta' Diċembru 2015, iktar 'il quddiem il-“Liġi dwar il-Ġestjoni tal-Fondi SIE”) jiddefinixxi l-ispejjeż eliġibbli taħt l-SIE fid-dritt nazzjonali.

- 12 Il-punt 23 tal-Anness I tal-Artikolu 2(1) tad-Digriet dwar l-Identifikazzjoni tal-Irregolaritajiet li Jiġġustifikaw l-Applikazzjoni ta' Korrezzjonijiet Finanzjarji u għall-Perċentwali Applikabbli Sabiex jiġi Ddeterminat l-Ammont tal-Korrezzjonijiet Finanzjarji fil-Kuntest tal-[Liġi dwar il-Ġestjoni tal-Fondi SIE] (DV Nru 27, tal-31 ta' Marzu 2017), jipprevedi:

“Modifiki illegali f'kuntratt pubbliku.

- (a) ikun hemm modifiki tal-kuntratt (inkluż tnaqqis tal-portata tal-kuntratt) li ma jkunux konformi mal-Artikolu 116(1) [tal-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi] [...] [meta]

Hemm modifika sostanzjali fl-elementi tal-kuntratt (bħall-prezz, in-natura tax-xogħol, it-terminu ta' eżekuzzjoni, il-modalitajiet ta' ħlas, il-materjali użati) meta l-modifika tirrendi l-kuntratt eegwit sostanzjalment differenti, fin-natura tiegħu, minn dak inizjalment konkluz. Fil-każijiet kollha, modifika titqies li hija sostanzjali meta waħda jew iktar mill-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 116(5) [tal-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi] huma ssodisfatti.

[...]”

- 13 L-Artikolu 15(1) tal-Liġi dwar l-Iżvilupp tal-Kosta tal-Baħar l-Iswed (DV Nru 48, tal-15 ta' Ġunju 2007), fis-sehħ mill-1 ta' Jannar 2008, jipprevedi:

“Huwa pprojbit li jitwettqu xogħlijiet ta' kostruzzjoni u ta' installazzjoni fl-impjanti tal-ghawm nazzjonali tal-kosta tal-Baħar l-Iswed, mill-15 ta' Mejju sal-1 ta' Ottubru.”

Il-kawzi prinċipali u d-domandi preliminari

Il-Kawża C-441/22

- 14 Fit-3 ta' Lulju 2018, sabiex jimplementa l-attivitajiet iffinanzjati mill-Fondi SIE, il-Komun ta' Razgrad, fil-kwalità tiegħu ta' entità pubblika kontraenti, nieda proċedura miftuħa ta' għoti ta' kuntratt pubbliku intiz għall-kostruzzjoni ta' sala tal-isport fi skola tas-snaġja sekondarja għolja ta' dan il-komun. Ġiet sottomessa offerta waħda biss, jiġifieri dik mingħand “SAV – Razgrad” OOD.
- 15 Permezz ta' kuntratt tat-13 ta' Settembru 2018, il-Komun ta' Razgrad ta l-kuntratt pubbliku lil din il-kumpannija. Skont l-Artikolu 5(1) u (2) ta' dan il-kuntratt, il-perjodu ta' eżekuzzjoni tax-xogħlijiet ta' kostruzzjoni kien ta' 235 jum u ma setax jestendi lil hinn mit-30 ta' Novembru 2019.
- 16 Matul l-eżekuzzjoni tal-kuntratt, fid-29 ta' Novembru 2019, il-partijiet ftehm u dwar ftehim supplimentari Nru 1 għall-kuntratt, li ssostitwixxa d-data inizjali tat-30 ta' Novembru 2019 prevista għat-tmiem tax-xogħlijiet b'dik tat-30 ta' Jannar 2020. Il-ġustifikazzjoni ta' din il-modifika mressqa mill-partijiet kienet is-sehħ ta' ċirkustanzi mhux previsti li jagħtu lok għan-neċessità li jiġi adattat il-proġett ta' investment.
- 17 Matul il-perjodu ta' eżekuzzjoni, thejjew sitt konstatazzjonijiet ta' sospensjoni tax-xogħlijiet, li hamsa minnhom huma minhabba kundizzjonijiet hżiena meteoroloġiċi u waħda minhabba l-htieġa li l-proġett ta' investment jinbidel.

- 18 Fl-24 ta' Frar 2020 saret konstatazzjoni li turi l-konformità tal-kostruzzjoni.
- 19 Wara t-tnaqqis mit-tul tal-perijodu ta' eżekuzzjoni effettiva ta' 525 jum, mill-perijodi ta' sospensjoni tax-xogħlijiet ta' kostruzzjoni li għalihom konstatazzjoni kienet għet debitament stabbilita mingħajr ma għet ikkontestata mill-awtorità ta' ġestjoni, intgħazel terminu ta' eżekuzzjoni ta' 264 jum.
- 20 Għal dak li jirrigwarda l-perijodu ta' dewmien mit-30 ta' Jannar sal-24 ta' Frar 2020, ma tressqet l-ebda ġustifikazzjoni u l-awtorità kontraenti ma kkalkolatx penalitajiet ta' dewmien.
- 21 Filwaqt li rrefera, b'mod partikolari, għall-kunsiderazzjonijiet esposti fil-punti 14 sa 20 ta' din is-sentenza, il-kap tal-awtorità ta' ġestjoni ddecieda li japplika korrezzjoni finanzjarja ta' 25 % għall-Komun ta' Razgrad fuq l-infiq eliġibbli taħt il-Fondi SIE, fis-sens tal-Artikolu 1(2) tal-Liġi dwar il-Ġestjoni tal-Fondi SIE, minhabba l-ksur tal-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi. Skont il-kap tal-awtorità ta' ġestjoni, it-tul tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt huwa element essenzjali ta' dan tal-aħħar. Fil-fatt, l-awtorità kontraenti pprevediet, fid-dokumenti tal-kuntratt, tul massimu u data li ma għandhomx jinqabzu għall-eżekuzzjoni tal-kuntratt, peress li dawn l-elementi jikkostitwixxu barra minn hekk kriterji ta' għoti għall-finijiet tal-evalwazzjoni tal-offerti. Għaldaqstant, qbiż ta' dawn it-termini mhux oġġettivament iġġustifikat u aċċettat mill-awtorità kontraenti mingħajr rimarki u mingħajr penali ta' dewmien jikkostitwixxi modifika illegali tal-kundizzjonijiet tal-kuntratt pubbliku inkwistjoni.
- 22 Il-Komun ta' Razgrad ipprezenta rikors kontra din id-deċiżjoni quddiem l-Administrativen sad – Razgrad (il-Qorti Amministrattiva ta' Razgrad, il-Bulgarija). Din tal-aħħar ikkunsidrat li modifika tal-kuntratt ta' għoti ta' kuntratt pubbliku tista' titwettaq biss permezz tal-konkluzjoni ta' ftehim bil-miktub, li ma kienx il-każ f'dan il-każ fir-rigward tal-aħħar perijodu ta' dewmien. Għaldaqstant, tali każ ma jikkostitwixxi modifika tal-kundizzjonijiet tal-kuntratt, bi ksur tal-Artikolu 116(1) tal-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi, iżda eżekuzzjoni mhux konformi tal-kuntratt ta' għoti tal-kuntratt pubbliku. Anki jekk dan tal-aħħar kien fih klawżola li tipprevedi penalitajiet għal dewmien, il-kwistjoni dwar jekk l-awtorità kontraenti talbithomx mingħand l-offerent rebbieh hija irrilevanti. L-Administrativen sad – (il-Qorti Amministrattiva ta' Razgrad) iddecidiet li l-kap tal-awtorità ta' ġestjoni kien ikkunsidra b'mod żbaljat li s-sitwazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali kienet tikkostitwixxi modifika illegali tal-kundizzjonijiet tal-kuntratt, b'tali mod li d-deċiżjoni tagħha f'dan is-sens kellha tiġi annullata.
- 23 Il-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema, il-Bulgarija), il-qorti tar-rinviju, hija adita b'appell ta' kassazzjoni pprezentat mill-kap tal-awtorità ta' ġestjoni kontra din is-sentenza.
- 24 Skont il-qorti tar-rinviju, il-kwistjoni dwar jekk sitwazzjoni bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali tikkostitwixxi modifika illegali tal-kundizzjonijiet tal-kuntratt hija s-sugġett ta' dibattitu fi h'dan il-qorti nazzjonali. Skont l-ewwel approċċ, din il-kwistjoni għandha tiġi eżaminata fid-dawl ta' ċirkustanzi rilevanti kollha, li jinkludu, minbarra ftehim bil-miktub, id-dikjarazzjonijiet u l-aġir tal-partijiet fl-eżekuzzjoni tal-kuntratt. Skont it-tieni approċċ, sabiex ikun hemm modifika tal-kuntratt, huwa neċessarju li l-partijiet jaslu għal ftehim, li jiġi rreġistrat bil-miktub. Fl-assenza ta' tali ftehim, fil-każ fejn id-dewmien fl-eżekuzzjoni tal-kuntratt pubbliku huwa imputabbli lill-offerent rebbieh, din tkun pjuttost sitwazzjoni ta' eżekuzzjoni mhux konformi tal-kuntratt.

- 25 Il-qorti tar-rinviju tistaqsi, għaldaqstant, liema hija l-interpretazzjoni tal-Artikolu 72(1)(e) tad-Direttiva 2014/24, moqri flimkien mal-paragrafu 4(a) u (b) tal-istess direttiva, li għandha tingħata sabiex jiġi ddeterminat, b'mod partikolari, jekk modifika sostanzjali ta' kuntratt pubbliku, fis-sens ta' dawn id-dispożizzjonijiet, tistax tiġi kkonstatata biss jekk jeżisti ftehim bil-miktub f'dan is-sens bejn il-partijiet jew jekk din tistax tiġi dedotta wkoll mill-aġir tagħhom.
- 26 F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema, il-Bulgarija) iddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari li ġejjin:

- “1. Dispożizzjonijiet nazzjonali jew ġurisprudenza nazzjonali dwar l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni ta' dawn id-dispożizzjonijiet, li minnhom jirriżulta li ksur tar-regoli dwar modifika sostanzjali ta' kuntratt pubbliku jista' jiġi invokat biss jekk il-partijiet ikunu ffirmaw ftehim jew anness bil-miktub dwar modifika tal-kuntratt huma kompatibbli mal-Artikolu 72(1)(e), moqri flimkien mal-Artikolu 72(4)(a) u (b) tad-Direttiva 2014/24/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist pubbliku u li tħassar id-Direttiva 2004/18/KE?
2. Fil-każ ta' risposta fin-negattiv għall-ewwel domanda, dispożizzjonijiet nazzjonali jew ġurisprudenza nazzjonali dwar l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni ta' dawn id-dispożizzjonijiet, li minnhom jirriżulta li modifika illegali tal-kuntratti pubbliċi tista'?
3. Dispożizzjonijiet nazzjonali jew ġurisprudenza nazzjonali dwar l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni ta' dawn id-dispożizzjonijiet, li minnhom jirriżulta li, f'sitwazzjoni bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali (fejn id-dokumenti kuntrattwali kienu jiffissaw tul massimu u data finali għall-eżekuzzjoni; fejn id-data finali kienet tikkostitwixxi wkoll parametru fil-metodu ta' evalwazzjoni tal-offerti; fejn l-eżekuzzjoni effettiva tal-kuntratt qabżet it-tul massimu u d-data finali previsti fid-dokumenti kuntrattwali, fl-assenza ta' ċirkustanzi mhux prevedibbli; fejn l-awtorità kontraenti aċċettat l-eżekuzzjoni mingħajr kumment u ma talbitx penalitajiet minhabba dewmien), l-eżekuzzjoni tal-kuntratt bi ksur tal-klawżoli tad-dokumenti kuntrattwali u tal-kuntratt stess fir-rigward tat-termini, fl-assenza ta' ċirkustanzi mhux prevedibbli u mingħajr oġġezzjoni min-naħa tal-awtorità kontraenti, għandha titqies bħala li hija biss forma ta' eżekuzzjoni mhux konformi tal-kuntratt u mhux bħala li hija modifika sostanzjali illegali tal-kuntratt fir-rigward tat-termini ta' eżekuzzjoni, huma kompatibbli mal-Artikolu 72(1)(e), moqri flimkien mal-Artikolu 72(4)(a) u (b) tad-Direttiva 2014/24?”

Il-Kawża C-443/22

- 27 Fit-2 ta' Jannar 2019, il-Komun ta' Balchik nieda proċedura miftuħa għall-għoti ta' kuntratt pubbliku fil-kuntest ta' proġetti ffinanzjati mill-fondi SIE, li kellha bħala għan l-iżvilupp tal-parti quddiem il-baħar tal-kosta ta' dan il-komun. Ġew ippreżentati żewġ offerti, fosthom dik minn Infra Expert AD.
- 28 Peress li l-kuntratt ingħata lil din tal-aħħar, il-partijiet iffirraw kuntratt fid-19 ta' April 2019, li jiddetermina b'mod partikolari t-terminu ta' eżekuzzjoni skont il-proposta teknika tal-offerent rebbieh, jiġifieri 45 jum kalendarju.

- 29 Matul l-eżekuzzjoni tal-kuntratt, atti li jissospendu t-terminu ta' eżekuzzjoni seħħew minhabba, minn naħa, kundizzjonijiet meteoroloġiċi ħżiena u, min-naħa l-oħra, il-projbizzjoni, skont l-Artikolu 15(1) tal-Liġi dwar l-Iżvilupp tal-Kosta tal-Baħar l-Iswed, li jitwettqu xogħlijiet ta' kostruzzjoni u ta' installazzjoni fl-impjanti tal-ġhawm nazzjonali tal-kosta tal-Baħar l-Iswed matul l-istaġun turistiku, bejn il-15 ta' Mejju u l-1 ta' Ottubru.
- 30 Minhabba f'hekk, it-tul effettiv tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt ġie estiż għal 250 jum. L-awtorità kontraenti ma talbitx kumpens għad-danni minhabba nuqqas ta' eżekuzzjoni fit-termini stabbiliti.
- 31 Filwaqt li bbaża ruħu b'mod partikolari fuq motivi analogi għal dawk inkwistjoni fil-Kawża C-441/22, il-kap tal-awtorità ta' ġestjoni applika, permezz ta' deċiżjoni tas-26 ta' Ottubru 2020, korrezzjoni finanzjarja ta' 25 % lill-Komun ta' Balchik fir-rigward tal-ispejjeż eliġibbli għall-fondi SIE, fis-sens tal-Artikolu 1(2) tal-Liġi dwar il-Ġestjoni tal-Fondi SIE, minhabba l-ksur tal-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi. Skont il-kap tal-awtorità ta' ġestjoni, konformement mal-Artikolu 107(1) tal-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi, it-terminu għall-eżekuzzjoni tax-xogħlijiet huwa stabbilit fid-dokumenti tal-kuntratt b'mod u fil-limiti li, jekk dawn ma jiġux osservati, iwasslu għall-eskluzjoni tal-offerent. Fid-dawl tas-sospensjoni ripetuta tax-xogħlijiet, meta kien hemm kundizzjonijiet meteoroloġiċi sfavorevoli abitwali u projbizzjoni regolamentari raġonevolment prevedibbli, konformement mal-punt 3 tal-Artikolu 116(1) ta' din il-liġi, il-kap tal-awtorità ta' ġestjoni qies li l-qbiż tal-iskadenza tat-terminu ta' eżekuzzjoni miftiehem inizjalment kienet tikkostitwixxi, fil-fatt, modifika sostanzjali tal-kuntratt pubbliku, bi ksur tal-imsemmija liġi.
- 32 Il-komun ta' Balchik ipprezentat rikors kontra din id-deċiżjoni tal-kap tal-awtorità ta' ġestjoni quddiem l-Administrativen sad Dobrich (il-Qorti Amministrattiva ta' Dobrich, il-Bulgarija). Din tal-aħħar iddeċidiet, essenzjalment, li, skont l-Artikolu 20a tal-Liġi dwar l-Obbligi u l-Kuntratti, il-kuntratti bejn il-partijiet jistgħu jiġu mmodifikati bi ftehim komuni tagħhom jew għall-motivi previsti mil-liġi. Barra minn hekk, l-unika forma awtorizzata sabiex modifiki tal-kuntratt pubbliku jkunu validi huwa l-ftehim bil-miktub. F'dan il-każ, il-kuntratt ġie mmodifikat permezz ta' ftehim taċitu, li ma jikkostitwixxix modifika tiegħu, iżda eżekuzzjoni inadegwata tal-kuntratt, li tippermetti biss lill-awtorità kontraenti li timponi l-penalità miftiehma espressament u minn qabel fil-kuntratt. Ma huwiex rilevanti fid-dritt li jsir magħruf liema kienu l-motivi għas-sospensjoni tax-xogħlijiet u jekk dawn kinux prevedibbli jew le għall-partijiet.
- 33 Il-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema), il-qorti tar-rinviju, ġiet adita b'appell ta' kassazzjoni pprezentat mill-kap tal-awtorità ta' ġestjoni kontra s-sentenza tal-Administrativen sad Dobrich (il-Qorti Amministrattiva ta' Dobrich).
- 34 Minbarra dak li diġà ġie espost fil-punt 24 ta' din is-sentenza, il-qorti tar-rinviju tqis li r-risoluzzjoni tat-tilwima fil-kawża prinċipali fil-Kawża C-443/22 teħtieġ li tiġi ppreċiżata l-portata tal-kunċetti ta' "diliġenza raġonevoli fit-tnejn tal-kuntratt inizjali", ta' "ċirkustanzi mhux prevedibbli" u ta' "ċirkustanzi li awtorità kontraenti diliġenti ma setgħetx tipprevedi", fis-sens tad-Direttiva 2014/24.
- 35 B'hekk huwa mixtieq li l-Artikolu 72(1)(c) u (e) kif ukoll il-paragrafu 4(a) u (b) tad-Direttiva 2014/24, moqri flimkien mal-premessa 109 tagħha, jiġu interpretati sabiex jiġi ddeterminat, b'mod partikolari, minn naħa, jekk modifika sostanzjali tal-kuntratt pubbliku tirrikjedi ftehim bil-miktub jew jekk tistax tiġi dedotta wkoll mill-aġir kongunt tal-partijiet u, min-naħa l-oħra, jekk id-definizzjoni tal-kunċett ta' "ċirkustanzi imprevedibbli" li tinsab fil-punti 2 u 3 tal-Artikolu 116(1) tal-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi tikkostitwixxix traspożizzjoni korretta fid-dritt Bulgaru tad-dispożizzjonijiet rilevanti tad-Direttiva 2014/24.

36 F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-Varhoven administrativen sad (il-Qorti Amministrattiva Suprema, il-Bulgarija) iddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari li ġejjin:

- “1. Dispożizzjonijiet nazzjonali jew ġurisprudenza nazzjonali dwar l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni ta' dawn id-dispożizzjonijiet, li minnhom jirriżulta li ksur tar-regoli dwar modifika sostanzjali ta' kuntratt pubbliku jista' jiġi invokat biss u esklużivament jekk il-partijiet ikunu ffirmaw ftehim jew anness bil-miktub dwar modifika tal-kuntratt huma kompatibbli mal-Artikolu 72(1)(e), moqri flimkien mal-Artikolu 72(4)(a) u (b) tad-Direttiva 2014/24/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist pubbliku u li tħassar id-Direttiva 2004/18/KE?
2. Fil-każ ta' risposta fin-negattiv għall-ewwel domanda, dispożizzjonijiet nazzjonali jew ġurisprudenza nazzjonali dwar l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni ta' dawn id-dispożizzjonijiet, li minnhom jirriżulta li modifika illegali tal-kuntratti pubbliċi tista' titwettaq, minbarra permezz ta' ftehim bil-miktub iffirmit bejn il-partijiet, permezz ta' azzjonijiet komuni tal-partijiet bi ksur tad-dispożizzjonijiet dwar il-modifika tal-kuntratti, azzjonijiet li jkunu espressi permezz ta' skambji u ta' indizji bil-miktub dwar din il-modifika (bħal dawk inkwistjoni fil-kawża prinċipali), li jippermettu li jiġi konkluż li kien hemm qbil tar-rieda li titwettaq l-imsemmija modifika, huma kompatibbli mal-Artikolu 72(1)(e), moqri flimkien mal-Artikolu 72(4)(a) u (b) tad-Direttiva 2014/24?
3. Il-kunċett ta' 'diligenza fit-tnejnija tal-kuntratt', fis-sens tal-premessa [109] tad-Direttiva 2014/24, fir-rigward tal-parti tal-offerta dwar it-termini ta' eżekuzzjoni tal-attivitajiet, jinkludi wkoll evalwazzjoni tar-riskji ta' kundizzjonijiet meteoroloġiċi abitwali li jstgħu jipprekludu l-eżekuzzjoni tal-kuntratt pubbliku fit-termini previsti, kif ukoll evalwazzjoni tal-projbizzjonijiet leġiżlattivi dwar l-eżekuzzjoni ta' xogħlijiet matul ċertu perijodu li jaqa' fil-perijodu ta' eżekuzzjoni tal-kuntratt?
4. Il-kunċett ta' "ċirkustanzi mhux prevedibbli", fis-sens tad-Direttiva 2014/24, jinkludi biss ċirkustanzi li jkunu seħħew wara l-konklużjoni tal-kuntratt (kif tipprovdi l-liġi nazzjonali, b'mod partikolari l-punt 27 tal-Artikolu 2 tad-dispożizzjonijiet komplementari taż-Zakon za obshtestvenite porachki (il-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi)), li ma jkunux setgħu jiġu previsti minkejja d-diligenza meħtieġa, li ma humiex dovuti għal atti jew għal ommissjonijiet tal-partijiet iżda jagħmlu l-eżekuzzjoni impossibbli fil-kuntest tal-kundizzjonijiet miftiehma? Jekk inkella d-Direttiva [2014/24] ma teżiġix li dawn iċ-ċirkustanzi jkunu seħħew wara l-konklużjoni tal-kuntratt?
5. Kundizzjonijiet meteoroloġiċi abitwali li ma jikkostitwixxux 'ċirkustanzi mhux prevedibbli' fis-sens tal-premessa [109] tad-Direttiva 2014/24 u l-projbizzjoni leġiżlattiva, ippublikata qabel l-għoti tal-kuntratt pubbliku, li tipprojbixxi l-kostruzzjoni matul ċertu perijodu, jikkostitwixxu ġustifikazzjoni oġġettiva tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt wara t-termini kuntrattwali? F'dan il-kuntest, l-offerent huwa meħtieġ, fil-kalkolu tat-terminu li jipproponi, jinkludi (b'diligenza u in bona fide) fil-proposta tiegħu r-riskji abitwali rilevanti għall-eżekuzzjoni tal-kuntratt fit-termini?
6. Dispożizzjonijiet nazzjonali jew ġurisprudenza nazzjonali dwar l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni ta' dawn id-dispożizzjonijiet, li minnhom jirriżulta li modifika illegali ta' kuntratt pubbliku tista' titwettaq f'sitwazzjoni bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali f'sitwazzjoni fejn it-terminu ta' eżekuzzjoni tal-kuntratt taht ċerti limiti huwa waħda

mill-kundizzjonijiet għall-partecipazzjoni fil-proċedura ta' għoti tal-kuntratt (u n-nuqqas ta' osservanza ta' dawn it-termini jimplika l-esklużjoni tal-offerent); fejn l-eżekuzzjoni tal-kuntratt taqbeż dan it-terminu minhabba kundizzjonijiet meteoroloġiċi abitwali u minhabba projbizzjoni leġislattiva, li kienet diġà magħrufa qabel l-għoti tal-kuntratt, li jitwettqu x-xogħlijiet li huma s-sugġett tal-kuntratt matul il-perijodu tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt, sa fejn dawn il-motivi għan-nuqqas ta' osservanza tat-termini ma humiex ċirkustanzi mhux prevedibbli; fejn l-eżekuzzjoni tal-kuntratt gie aċċettat mingħajr ebda riżerva dwar it-terminu; fejn ebda penalità kuntrattwali ma ntalbet minhabba d-dewmien; u fejn, għaldaqstant, kundizzjoni sostanzjali tad-dokumenti kuntrattwali, li hija determinanti mill-aspett tal-kompetizzjoni, giet modifikata u b'hekk inħolqot distorsjoni fil-bilanċ kompetittiv favur il-kontraenti, huma kompatibbli mal-Artikolu 72(1)(e), moqri flimkien mal-Artikolu 72(4)(a) u (b) tad-Direttiva 2014/24?"

- 37 Permezz ta' deċiżjoni tal-President tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-10 ta' Awwissu 2022, il-Kawzi C-441/22 u C-443/22 ingħaqdu flimkien għall-finijiet tal-faži bil-miktub u tal-faži orali tal-proċedura, kif ukoll tas-sentenza.

Fuq id-domandi preliminari

Kunsiderazzjonijiet preliminari

Fuq l-applikabbiltà tad-Direttiva 2014/24 għall-kuntratti pubbliċi inkwistjoni fil-kawża prinċipali

- 38 Kif jirriżulta mit-talbiet għal deċiżjoni preliminari, il-valur stmat tal-kuntratt inkwistjoni fil-kawża prinċipali huwa inqas mil-limitu ta' applikabbiltà tad-Direttiva 2014/24, stabbilit għal EUR 5 548 000 mill-Artikolu 4(a) tagħha, sa fejn jikkonċerna l-kuntratti pubbliċi għal xogħlijiet, b'tali mod li dawn il-kuntratti ma jaqgħux taħt il-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-direttiva.
- 39 Madankollu, hekk kif jirriżulta minn ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, meta leġislazzjoni nazzjonali tikkonforma ruħha, b'mod dirett u inkundizzjonat, għas-soluzzjonijiet li hija ttiprovdi għal sitwazzjonijiet mhux koperti minn att tad-dritt tal-Unjoni, ma' dawk adottati minn dan l-att, jeżisti interess ċert tal-Unjoni li d-dispożizzjonijiet riprodotti fl-imsemmi att jiġu interpretati b'mod uniformi. Fil-fatt, dan jippermetti li jiġu evitati divergenzi ta' interpretazzjoni futuri u li jiġi żgurat trattament identiku għal dawn is-sitwazzjonijiet u għal dawk li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-imsemmija dispożizzjonijiet (sentenza tal-31 ta' Marzu 2022, Smetna palata na Republika Bulgaria, C-195/21, EU:C:2022:239, punt 43 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 40 F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja diġà kellha l-okkażjoni tikkonstata, fil-punt 44 tas-sentenza tal-31 ta' Marzu 2022, Smetna palata na Republika Bulgaria (C-195/21, EU:C:2022:239), li l-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi, li ttrasponiet id-Direttiva 2014/24 fl-ordinament ġuridiku Bulgaru, tapplika b'mod iktar ġenerali għall-proċeduri kollha ta' għoti ta' kuntratti pubbliċi ssussidjati minn fondi Ewropej, indipendentement mill-valur tal-kuntratti kkonċernati.
- 41 Issa, mill-proċess għad-dispożizzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja ma jirriżultax li, minn meta nġhatat din is-sentenza, il-kamp ta' applikazzjoni tal-Liġi dwar il-Kuntratti Pubbliċi kien gie mmodifikat. Għall-kuntrarju, mit-talbiet għal deċiżjoni preliminari jirriżulta li l-imsemmija liġi tittrasponi fid-dritt intern l-Artikolu 72(1)(e) tad-Direttiva 2014/24, moqri flimkien mal-Artikolu 72(4)(a) u

(b) tagħha, b'tali mod li r-regoli stabbiliti f'dawn id-dispożizzjonijiet saru applikabbli għall-kuntratti pubbliċi inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li normalment ma jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-direttiva.

- 42 F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-valur stmat ta' kull wieħed mill-kuntratti inkwistjoni fil-kawża prinċipali ma jipprekludix lill-Qorti tal-Ġustizzja milli tirrispondi għad-domandi preliminari.

Fuq l-ammissibilità tat-tielet sal-ħames domanda fil-Kawża C-443/22

- 43 Fl-osservazzjonijiet bil-miktub tiegħu, il-Komun ta' Balchik issostni li t-tielet sal-ħames domanda fil-Kawża C-443/22 huma irrilevanti għall-kawża prinċipali. Skont din il-parti, il-fatti, kif ikkonstatati mill-qorti tar-rinviju, ma humiex eżatti, peress li l-awtorità ta' ġestjoni ddefinixxiet b'mod żbaljat it-terminu tal-kuntratt. It-tul tax-xogħlijiet huwa stipulat fil-kuntratt, iżda dan ma huwiex sugġett għal rekwizit ta' kontinwità. Ma kien hemm l-ebda rekwizit ta' eżekuzzjoni matul perijodu jew stagun annwali speċifiku.

- 44 F'dan ir-rigward, għandha tifakkar il-ġurisprudenza stabbilita sew li tgħid li d-domandi dwar l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni magħmula mill-qorti nazzjonali fil-kuntest leġislativ u fattwali li hija tiddefinixxi taħt ir-responsabbiltà tagħha stess, kuntest li ma huwiex il-kompitu tal-Qorti tal-Ġustizzja li tivverifika l-eżattezza tiegħu, jibbenefikaw minn prezunzjoni ta' rilevanza. Iċ-ċaħda mill-Qorti tal-Ġustizzja ta' domanda magħmula minn qorti nazzjonali hija possibbli biss meta jidher b'mod manifest li l-interpretazzjoni mitluba tad-dritt tal-Unjoni ma għandha ebda rabta mar-realtà jew mas-sugġett tal-kawża prinċipali, meta l-problema tkun ta' natura ipotetika jew inkella meta l-Qorti tal-Ġustizzja ma jkollhiex il-punti ta' fatt u ta' liġi neċessarji sabiex tirrispondi b'mod utli għad-domandi li jkunu sarulha (sentenza tat-12 ta' Jannar 2023, Nemzeti Adatvédelmi és Információs Szabadság Hatóság, C-132/21, EU:C:2023:2, punt 24 u l-ġurisprudenza ċċitata).

- 45 Issa, mit-talba għal deċiżjoni preliminari fil-Kawża C-443/22 jirriżulta li t-tilwima fil-kawża prinċipali toriġina mill-iskadenza tat-terminu ta' eżekuzzjoni tax-xogħlijiet stabbilit kemm fid-dokumenti tal-kuntratt kif ukoll fil-kuntratt pubbliku inkwistjoni fil-kawża prinċipali u li dan it-terminu kien jikkostitwixxi kriterju determinanti waqt l-evalwazzjoni tal-offerti, bl-offerenti li l-proposti tagħhom kienu superjuri għat-terminu massimu esklużi minn din il-proċedura. Għaldaqstant, ma jistax jiġi kkunsidrat li kwistjonijiet relatati maċ-ċirkustanzi eventwali li fihom tali terminu jista' jinqabeż mingħajr ma tkun meħtieġa proċedura ġdida ta' għoti ta' kuntratt jistgħu jitqiesu li ma għandhom ebda rabta mar-realtà jew mas-sugġett ta' din it-tilwima jew bħala ipotetiċi għar-raġunijiet imressqa mill-Komun ta' Balchik.

- 46 Konsegwentement, it-tielet sal-ħames domanda fil-Kawża C-443/22 huma ammissibbli.

Fuq il-ġurisdizzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja sabiex tirrispondi għas-sitt domanda fil-Kawża C-443/22

- 47 Il-Komun ta' Balchik issostni li s-sitt domanda fil-Kawża C-443/22, kif ifformulata mill-qorti tar-rinviju, tammonta, essenzjalment, għal talba lill-Qorti tal-Ġustizzja mhux għal domanda ta' interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni, iżda għar-riżoluzzjoni diretta tat-tilwima fil-kawża prinċipali.

- 48 Ċertament, skont ġurisprudenza stabbilita, l-Artikolu 267 TFUE ma jawtorizzax lill-Qorti tal-Ġustizzja tapplika r-regoli tad-dritt tal-Unjoni għal każ speċifiku, iżda sempliċement li tiddeċiedi dwar l-interpretazzjoni tat-Trattati u tal-atti adottati mill-istituzzjonijiet tal-Unjoni Ewropea (sentenza tat-13 ta' Lulju 2017, *Ingsteel u Metrostav*, C-76/16, EU:C:2017:549, punt 25 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 49 Madankollu, għandu jitqies li, permezz tas-sitt domanda tagħha fil-Kawża C-443/22, moqrija fid-dawl tal-motivi tat-talba għal deċiżjoni preliminari f'din il-kawża, il-qorti tar-rinviju tfittex, l-istess bħat-tielet domanda tagħha fil-Kawża C-441/22, mhux li l-Qorti tal-Ġustizzja tapplika hija stess id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 72 tad-Direttiva 2014/24 għaċ-ċirkustanzi tal-kawża prinċipali, iżda li tistaqsi lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar jekk dan l-artikolu għandux jiġi interpretat fis-sens li modifika tat-terminu ta' eżekuzzjoni tax-xogħlijiet miftiehma fil-kuntratt konkluz wara l-għoti ta' kuntratt pubbliku, li sehhet wara dan l-għoti għal raġunijiet li ma ġewx previsti fid-dokumenti tal-kuntratt, tista' titqies bħala forma ta' eżekuzzjoni mhux konformi tal-kuntratt pubbliku kkonċernat li għaliha r-regoli previsti f'dan l-artikolu ma japplikawx, filwaqt li tali modifika taht il-kunċett ta' "modifika sostanzjali", fis-sens tal-paragrafu 4 tal-imsemmi artikolu.
- 50 Konsegwentement, għandu jiġi kkunsidrat li l-Qorti tal-Ġustizzja għandha ġurisdizzjoni sabiex tirrispondi għas-sitt domanda fil-Kawża C-443/22.

Fuq il-kontenut tad-domandi preliminari

- 51 Għandu jifakkar li l-Artikolu 72(1) u (2) tad-Direttiva 2014/24 jelenka s-sitwazzjonijiet li fihom il-kuntratti u l-ftehimiet qafas jistgħu jiġu mmodifikati mingħajr madankollu ma jkun neċessarju li tinbeda proċedura ġdida ta' għoti ta' kuntratt konformement ma' din id-direttiva. Skont id-dispożizzjonijiet tal-paragrafu 5 ta' dan l-artikolu, it-tnedija ta' proċedura ġdida hija rikjesta meta jsiru modifiki oħra minbarra dawk imsemmija fil-paragrafi 1 u 2 tal-imsemmi artikolu.
- 52 B'hekk, konformement mal-Artikolu 72(1)(e) tad-Direttiva 2014/24, proċedura ġdida ma hijiex rikjesta meta l-modifiki magħmula ma jkunux "sostanzjali", fis-sens tal-Artikolu 72(4) ta' din id-direttiva. Skont il-formulazzjoni stess ta' din l-aħħar dispożizzjoni, bla ħsara għall-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-artikolu, modifika ta' kuntratt kurrenti hija kkunsidrata bħala sostanzjali, fi kwalunkwe każ, meta mill-inqas waħda mill-kundizzjonijiet previsti fil-punti (a) sa (d) ta' dan il-paragrafu 4 tkun issodisfatta.
- 53 F'dan il-każ, mit-talbiet għal deċiżjoni preliminari jirriżulta li l-modifiki inkwistjoni fil-kawża prinċipali jissodisfaw kemm il-kundizzjoni prevista fl-Artikolu 72(4)(a) tad-Direttiva 2014/24 – sa fejn, jekk terminu ta' eżekuzzjoni itwal, li jikkorrispondi għat-terminu inizjali miżjud bil-qbiż finalment imputat, kien ġie ddeterminat mill-ewwel mill-awtorità kontraenti kkonċernata matul il-fażi tal-għoti tal-kuntratt, iktar parteċipanti kienu jiġu attirati minnu — li l-kundizzjoni prevista fl-Artikolu 72(4)(b) ta' din id-direttiva — sa fejn dan il-qbiż biddel il-bilanċ ekonomiku tal-kuntratt favur il-kontraent b'mod li ma kienx previst fil-kuntratt inizjali.
- 54 Konsegwentement, sabiex tingħata risposta għad-domandi magħmula, il-Qorti tal-Ġustizzja għandha tibbaża ruħha fuq il-premessa, li fl-aħħar mill-aħħar hija l-qorti tar-rinviju li għandha tivverifika, li tal-inqas waħda mill-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 72(4) tad-Direttiva 2014/24 hija ssodisfatta f'kull waħda mill-kawżi prinċipali.

Fuq l-ewwel u t-tieni domanda fil-Kawżi C-95/18 u C-96/22

- 55 Permezz tal-ewwel u tat-tieni domanda tagħha fil-Kawżi C-441/22 u C-443/22, li għandhom jiġu eżaminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 72(1)(e) u (4) tad-Direttiva 2014/24 għandux jiġi interpretat fis-sens li, għall-finijiet tal-klassifikazzjoni ta' modifika ta' kuntratt pubbliku bħala "sostanzjali", fis-sens ta' din id-dispożizzjoni, il-partijiet fil-kuntratt għandhom ikunu ffirmaw ftehim bil-miktub li għandu bħala sugġett din il-modifika jew jekk huwiex biżżejjed li jeżistu elementi oħra bil-miktub li joriġinaw minn dawn il-partijiet u li jistabbilixxu rieda komuni li ssir l-imsemmija modifika.
- 56 Għandu jiġi osservat li, f'kull waħda mis-sitwazzjonijiet li taw lok għat-tilwimiet fil-kawżi prinċipali, id-data effettiva tat-tmien tax-xogħlijiet ma kinitx is-sugġett ta' ftehim bil-miktub iffirmat mill-partijiet fil-kuntratt pubbliku.
- 57 Il-qorti tar-rinviju tistaqsi għalhekk dwar jekk l-assenza ta' ftehim bil-miktub li jimmodifika t-terminu ta' eżekuzzjoni tax-xogħlijiet kif stabbilit fil-kuntratt inizjali ta' kuntratt pubbliku jipprekludix li l-estensjoni *de facto* ta' dan it-terminu li tirriżulta minn dewmien fl-eżekuzzjoni ta' dawn ix-xogħlijiet titqies li tikkostitwixxi modifika "sostanzjali" tal-kuntratt ikkonċernat, fis-sens tal-Artikolu 72(4) tad-Direttiva 2014/24.
- 58 F'dan ir-rigward, huwa minnu li l-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 2014/24 jiddefinixxi, minn naħa, fil-punt 5 tiegħu, "kuntratt pubbliku" bħala kuntratt b'titolu oneruż konkluz bil-miktub bejn operatur ekonomiku wiehed jew iktar u awtorità kontraenti waħda jew iktar u, min-naħa l-oħra, fil-punt 18 tiegħu, il-kliem "miktub" jew "bil-miktub" bħala li jirreferu għal kull sett ta' kliem jew ta' ċifri li jista' jinqara, riprodott, imbagħad ikkomunikat, inkluża l-informazzjoni trażmessa u maħżuna b'mezz elettroniku. Barra minn hekk, il-premessa 58 tad-Direttiva 2014/24 tgħid li, b'mod partikolari, filwaqt li elementi essenzjali ta' proċedura ta' akkwist bħad-dokumenti tal-akkwist, it-talbiet għal parteċipazzjoni, il-konfermi ta' interess u l-offerti għandhom dejjem isiru bil-miktub, komunikazzjoni bil-fomm mal-operaturi ekonomiċi għandha tkompli tkun altrimenti possibbli, kemm-il darba l-kontenut ta' dawn il-komunikazzjonijiet ikun iddokumentat sa livell suffiċjenti.
- 59 Min-naħa l-oħra, l-Artikolu 72 tad-Direttiva 2014/24 ma jipprevedix, fir-rigward ta' modifika ta' kuntratt dwar kuntratt fi stadju ta' eżekuzzjoni, li tali modifika ma tistax tiġi kklassifikata bħala "sostanzjali", fis-sens tal-paragrafu 1(e) u tal-paragrafu 4 tiegħu, hliet jekk din il-modifika tiġi kkonstatata minn ftehim ma' bil-miktub li jimmodifika l-kuntratt, u meta konstatazzjoni simili ma tkunx tista', għaldaqstant, tiġi dedotta minn elementi bil-miktub stabbiliti matul il-komunikazzjonijiet bejn il-partijiet.
- 60 Din l-interpretazzjoni tal-Artikolu 72 tad-Direttiva 2014/24 hija kkorroborata mill-għanijiet imfittxija minn din id-dispożizzjoni u mill-kuntest tagħha.
- 61 B'mod partikolari, billi jirregola l-kundizzjonijiet li fihom il-kuntratti pubbliċi pendent i jstgħu jiġu mmodifikati, l-Artikolu 72 tad-Direttiva 2014/24 huwa intiż li jiżgura l-osservanza tal-prinċipji ta' trasparenza tal-proċeduri u ta' ugwaljanza fit-trattament tal-offerenti. Fil-fatt, dawn il-prinċipji jipprekludu li, wara l-ghoti ta' kuntratt pubbliku, l-awtorità kontraenti u l-offerent rebbieh jagħmlu, għad-dispożizzjonijiet ta' dan il-kuntratt, modifiki b'mod li dawn id-dispożizzjonijiet ikollhom karatteristiċi sostanzjalment differenti minn dawk tal-kuntratt inizjali (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-13 ta' April 2010, Wall, C-91/08, EU:C:2010:182, punt 37 u l-gurisprudenza ċċitata, kif ukoll tat-3 ta' Frar 2022, Advania Sverige u

- Kammarkollegiet, C-461/20, EU:C:2022:72, punt 19 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata). L-osservanza ta' dawn il-prinċipji taqa', min-naħa tagħha, taħt l-għan iktar ġenerali tar-regoli tal-Unjoni fil-qasam tal-kuntratti pubbliċi li jikkonsisti f'li jiġi żgurat il-moviment liberu tas-servizzi u l-ftuħ għall-kompetizzjoni mhux distorta fl-Istati Membri kollha (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tad-9 ta' Ġunju 2008, presstext Nachrichtenagentur, C-454/06, EU:C:2008:351, punti 31 u 32 kif ukoll il-ġurisprudenza ċċitata; tat-13 ta' April 2010, Wall, C-91/08, EU:C:2010:182, punt 37 u l-ġurisprudenza ċċitata, kif ukoll tat-12 ta' Mejju 2022, Comune di Lerici, C-719/20, EU:C:2022:372, punt 42 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 62 Issa, kif sostnew, essenzjalment, il-Gvern Ċek u dak Estonjan kif ukoll il-Kummissjoni Ewropea fl-osservazzjonijiet bil-miktub tagħhom, sabiex jiġi ggarantit l-effett utli tar-regoli previsti fl-Artikolu 72 tad-Direttiva 2014/24 u, għaldaqstant, l-osservanza tal-prinċipji li din id-dispożizzjoni hija intiza li tiżgura, il-klassifikazzjoni ta' modifika ta' kuntratt pubbliku bħala "modifika sostanzjali" tiegħu ma tistax tiddependi mill-eżistenza ta' ftehim bil-miktub iffirmit mill-partijiet għall-kuntratt ta' kuntratt pubbliku u li għandu bħala suġġett tali modifika. Fil-fatt, interpretazzjoni fis-sens li l-konstatazzjoni ta' modifika hija kkundizzjonata mill-eżistenza ta' tali ftehim bil-miktub tiffacilita l-evitar tar-regoli dwar il-modifika tal-kuntratti pendenti, previsti fl-imsemmija dispożizzjoni, billi tippermetti lill-partijiet fil-kuntratt pubbliku jimmodifikaw, skont ir-rieda tagħhom, il-kundizzjonijiet ta' eżekuzzjoni ta' dan il-kuntratt, filwaqt li dawn il-kundizzjonijiet kellhom ikunu stabbiliti b'mod trasparenti fid-dokumenti tal-kuntratti pubbliċi u kienu intiżi li japplikaw b'mod ugwali għall-offerenti potenzjali kollha sabiex tiġi ggarantita kompetizzjoni ekwa u mingħajr distorsjoni fis-suq.
- 63 Fir-rigward tal-kuntest li fih jaqa' l-Artikolu 72 tad-Direttiva 2014/24, il-premessa 107 ta' din id-direttiva tindika li l-modifiki għall-kuntratt huma kkunsidrati bħala sostanzjali meta dawn "juru l-intenzjoni tal-partijiet li jerrgħu jinnegozjaw it-termini jew il-kondizzjonijiet essenzjali ta' dak il-kuntratt". Minn dan isegwi li, kif il-Qorti tal-Ġustizzja diġà kellha l-okkażjoni li tippreċiża, bħala prinċipju, modifika sostanzjali, fis-sens tal-Artikolu 72 tad-Direttiva 2014/24, hija ta' natura kunsenswali (ara f'dan is-sens, is-sentenza tas-17 ta' Ġunju 2021, Simonsen & Weel, C-23/20, EU:C:2021:490, punt 70).
- 64 Issa, l-intenzjoni li jiġu nnegozjati mill-ġdid il-kundizzjonijiet tal-kuntratt tista' tiġi żvelata f'forom oħra minbarra ftehim bil-miktub li jirrigwarda espressament il-modifika kkonċernata, u tali intenzjoni tista' b'mod partikolari tiġi dedotta minn elementi bil-miktub stabbiliti matul il-komunikazzjonijiet bejn il-partijiet għall-kuntratt pubbliku.
- 65 Konsegwentement, ir-risposta għall-ewwel u għat-tieni domanda fil-Kawzi C-441/22 u C-443/22 għandha tkun li l-Artikolu 72(1)(e) u (4) tad-Direttiva 2014/24 għandu jiġi interpretat fis-sens li, għall-finijiet tal-klassifikazzjoni ta' modifika ta' kuntratt pubbliku bħala "sostanzjali", fis-sens ta' din id-dispożizzjoni, il-partijiet għall-kuntratt ma għandhomx ikunu ffirmaw ftehim bil-miktub li għandu bħala suġġett din il-modifika, peress li rieda komuni li ssir il-modifika inkwistjoni tista' wkoll tiġi dedotta, b'mod partikolari, minn elementi oħra bil-miktub li joriġinaw minn dawn il-partijiet.
- Fuq it-tielet sal-ħames domanda fil-Kawza C-443/22**
- 66 Permezz tat-tielet sal-ħames domanda tagħha fil-Kawza C-443/22, li għandhom jiġu eżaminati flimkien, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 72(1)(c)(i) tad-Direttiva 2014/24, moqri fid-dawl tal-premessa 109 tagħha, għandux jiġi interpretat fis-sens li d-diligenza li għandha turi l-awtorità kontraenti sabiex tkun tista' tibbaża ruħha fuq din

id-dispożizzjoni tirrikjedix b'mod partikolari li din tkun haġet inkunsiderazzjoni, waqt it-thejjija tal-kuntratt pubbliku kkonċernat, ir-riskji għall-osservanza tat-terminu ta' eżekuzzjoni ta' dan il-kuntratt li jinholqu mill-kundizzjonijiet meteoroloġiċi abitwali kif ukoll mill-projbizzjonijiet regolatorji ta' eżekuzzjoni ta' xogħlijiet ippubblikati minn qabel u applikabbli matul perijodu inkluż fil-perijodu ta' eżekuzzjoni tal-imsemmi kuntratt. Barra minn hekk, din il-qorti tistaqsi, minn naħa, jekk iċ-“ċirkustanzi li awtorità kontraenti diligenti ma setgħetx tipprevedi”, fis-sens tal-imsemmija dispożizzjoni, jinkludux biss dawk li seħhew wara l-għoti tal-kuntratt inkwistjoni u, min-naħa l-oħra, jekk, anki fil-każ fejn tali kundizzjonijiet meteoroloġiċi u projbizzjonijiet regolamentari kellhom jitqiesu bħala prevedibbli, dawn jikkostitwixxux madankollu ġustifikazzjoni oġġettiva tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt lil hinn mit-terminu stabbilit fid-dokumenti li jirregolaw il-proċedura ta' għoti u fil-kuntratt inizjali ta' kuntratt pubbliku.

- 67 F'dan ir-rigward, għandu jtfakkar li, konformement mal-Artikolu 72(1)(c)(i) tad-Direttiva 2014/24, huwa possibbli li kuntratt jiġi mmodifikat mingħajr proċedura ġdida ta' għoti ta' kuntratt meta “il-ħtieġa ta' modifika nġiebet minhabba ċirkostanzi li awtorità kontraenti diligenti ma setgħetx tipprevedi” u li ċerti kundizzjonijiet oħra previsti f'dan il-paragrafu 1 huma wkoll issodisfatti, li ma humiex is-suġġett tad-domandi magħmula f'dawn il-kawzi.
- 68 Kif jirriżulta mill-formulazzjoni stess tal-premessa 109 tad-Direttiva 2014/24, iċ-ċirkustanzi imprevedibbli jirreferi għal ċirkustanzi esterni li ma setgħux jtbassru minkejja thejjija raġonevolment diligenti tal-għoti inizjali tal-kuntratt mill-awtorità kontraenti, filwaqt li jitqiesu l-mezzi disponibbli tagħha, in-natura u l-karatteristiċi tal-proġett speċifiku, il-prattika tajba fil-qasam inkwistjoni u l-ħtieġa li tiġi żgurata relazzjoni xierqa bejn ir-riżorsi li jintefqu fit-thejjija tal-għoti tal-kuntratt u l-valur prevedibbli tiegħu.
- 69 B'hekk, mill-Artikolu 72(1)(c)(i) tad-Direttiva 2014/24, moqri fid-dawl tal-premessa 109 tagħha, jirriżulta li, kif sostnew, essenzjalment, kemm il-Gvern Ċek u l-Gvern Estonjan kif ukoll il-Kummissjoni fl-osservazzjonijiet bil-miktub tagħhom, kundizzjonijiet meteoroloġiċi abitwali kif ukoll projbizzjonijiet regolatorji ta' eżekuzzjoni tax-xogħlijiet ippubblikati minn qabel u applikabbli għal perijodu inkluż fil-perijodu ta' eżekuzzjoni tal-kuntratt ma jistgħux jitqiesu li huma ċirkustanzi li awtorità kontraenti diligenti ma setgħetx tipprevedi, fis-sens ta' dawn id-dispożizzjonijiet.
- 70 Minn dan isegwi neċessarjament li tali kundizzjonijiet meteoroloġiċi u projbizzjonijiet regolamentari lanqas ma jistgħu jiġu kkunsidrati, b'mod ieħor, li jiġġustifikaw il-qbiż tat-terminu ċar ta' eżekuzzjoni tax-xogħlijiet stabbilit fid-dokumenti li jirregolaw il-proċedura ta' għoti u fil-kuntratt inizjali ta' dan il-kuntratt.
- 71 Barra minn hekk, meta jeżistu ċirkustanzi li huma prevedibbli għal awtorità kontraenti diligenti, hija tista' tinvoka l-possibbiltà, konformement mal-Artikolu 72(1)(a) tad-Direttiva 2014/24, li jiġu previsti espressament fid-dokumenti li jirregolaw il-proċedura ta' għoti u fil-kuntratt inizjali ta' kuntratt pubbliku klawzoli ta' eżami mill-ġdid li skonthom il-kundizzjonijiet ta' eżekuzzjoni ta' dan il-kuntratt jistgħu jiġu adattati, fil-każ li jseħh xi ċirkustanza speċifika, li jippermetti li jsiru modifiki li altrimenti jkunu jeħtieġu proċedura ġdida ta' għoti ta' kuntratt skont dan l-Artikolu 72. Fil-fatt, billi tipprevedi esplicitament il-fakultà li jiġu mmodifikati dawn il-kundizzjonijiet u billi jiġu stabbiliti l-modalitajiet ta' applikazzjoni tiegħu fl-imsemmija dokumenti, l-awtorità kontraenti tigarantixxi li l-operaturi ekonomiċi kollha jixtiequ li jipparteċipaw fl-imsemmi kuntratt ikunu jafu bih mill-bidu u b'hekk ikunu f'pożizzjoni ta'

ugwaljanza fil-mument li jifformulaw l-offerta tagħhom (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tad-29 ta' April 2004, Il-Kummissjoni vs CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, punt 118, u tas-7 ta' Settembru 2016, Finn Frogne, C-549/14, EU:C:2016:634, punti 30, 36 u 37).

- 72 Peress li ċirkustanzi bħal dawk li tressqu mill-Komun ta' Balchik fil-Kawża C-443/22 sabiex jiġġustifikaw il-qbiż tat-terminu ta' eżekuzzjoni inizjalment miftiehem mal-offerent rebbieh ma jistgħux jitqiesu li fosthom hemm dawk li awtorità kontraenti diligenti ma setgħetx raġonevolment tipprevedi fil-mument tat-tnejjija tal-kuntratt pubbliku kkonċernat, ma huwiex neċessarju li tingħata risposta għad-domanda dwar jekk il-kuncett ta' "ċirkustanzi li awtorità kontraenti diligenti ma setgħetx tipprevedi", fis-sens tal-Artikolu 72(1)(c)(i) tad-Direttiva 2014/24, moqri fid-dawl tal-premessa 109 tagħha, jirrigwardax biss ċirkustanzi li seħhew wara l-konkluzjoni tal-kuntratt.
- 73 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha preċedenti, ir-risposta għat-tielet sal-ħames domanda fil-Kawża C-443/22 għandha tkun li l-Artikolu 72(1)(c)(i) tad-Direttiva 2014/24 għandu jiġi interpretat fis-sens li d-diligenza li għandha turi l-awtorità kontraenti sabiex tkun tista' tinvoka din id-dispożizzjoni tirrikjedi b'mod partikolari li din tkun ħadet inkunsiderazzjoni, waqt it-tnejjija tal-kuntratt pubbliku kkonċernat, ir-riskji ta' qbiż tat-terminu ta' eżekuzzjoni ta' dan il-kuntratt ikkawżati minn raġunijiet ta' sospensjoni prevedibbli, bħalma huma l-kundizzjonijiet meteoroloġiċi abitwali kif ukoll il-projbizzjonijiet regolamentari ta' eżekuzzjoni ta' xogħlijiet ippubblikati minn qabel u applikabbli matul perijodu inkluż fil-perijodu ta' eżekuzzjoni tal-imsemmi kuntratt, tali kundizzjonijiet meteoroloġiċi u projbizzjonijiet regolamentari ma jistgħux jiġġustifikaw, meta dawn ma jkunux ġew previsti fid-dokumenti li jirregolaw il-proċedura ta' għoti ta' kuntratt pubbliku, l-eżekuzzjoni tax-xogħlijiet lil hinn mit-terminu stabbilit f'dawn id-dokumenti kif ukoll fil-kuntratt inizjali ta' kuntratt pubbliku.

Fuq it-tielet domanda fil-Kawża C-441/22 u s-sitt domanda fil-Kawża C-443/22

- 74 Fid-dawl tar-risposta mogħtija għall-ewwel u t-tieni domanda fil-Kawża C-441/22 u għall-ewwel sal-ħames domanda fil-Kawża C-443/22, ma hemmx lok li tingħata risposta għat-tielet domanda fil-Kawża C-441/22 u għas-sitt domanda fil-Kawża C-443/22.

Fuq l-ispejjeż

- 75 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija dik il-qorti li tiddeċiedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistgħux jiġthallsu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (L-Għaxar Awla) taqta' u tiddeċiedi:

- 1) L-Artikolu 72(1)(e) u (4)(a) u (b) tad-Direttiva 2014/24/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist pubbliku [l-għoti ta' kuntratti pubbliċi] u li tħassar id-Direttiva 2004/18/KE, kif emendata bir-Regolament ta' Delega tal-Kummissjoni (UE) 2017/2365 tat-18 ta' Diċembru 2017,**

għandu jiġi interpretat fis-sens li:

għall-finijiet tal-klassifikazzjoni ta' modifika ta' kuntratt pubbliku bħala “sostanzjali”, fis-sens ta' din id-dispożizzjoni, il-partijiet għall-kuntratt ma għandhomx ikunu ffirmaw ftehim bil-miktub li għandu bħala suġġett din il-modifika, peress li rieda komuni li ssir il-modifika inkwistjoni tista' wkoll tiġi dedotta, b'mod partikolari, minn elementi oħra bil-miktub li joriġinaw minn dawn il-partijiet.

2) L-Artikolu 72(1)(c) tad-Direttiva 2014/24/UE, kif emendata bir-Regolament ta' Delega 2017/2365,

għandu jiġi interpretat fis-sens li:

d-diligenza li għandha turi l-awtorità kontraenti sabiex tkun tista' tinvoka din id-dispożizzjoni tirrikjedi b'mod partikolari li din tkun haġet inkunsiderazzjoni, waqt it-tnejn tal-kuntratt pubbliku kkonċernat, ir-riskji ta' qbiż tat-terminu ta' eżekuzzjoni ta' dan il-kuntratt ikkawżati minn raġunijiet ta' sospensjoni prevedibbli, bħalma huma l-kundizzjonijiet meteoroloġiċi abitwali kif ukoll il-projbizzjonijiet regolamentari ta' eżekuzzjoni ta' xogħlijiet ippubblikati minn qabel u applikabbli matul perijodu inkluż fil-perijodu ta' eżekuzzjoni tal-imsemmi kuntratt, tali kundizzjonijiet meteoroloġiċi u projbizzjonijiet regolamentari ma jistgħux jiġġustifikaw, meta dawn ma jkunux ġew previsti fid-dokumenti li jirregolaw il-proċedura ta' għoti ta' kuntratt pubbliku, l-eżekuzzjoni tax-xogħlijiet lil hinn mit-terminu stabbilit f'dawn id-dokumenti kif ukoll fil-kuntratt inizjali ta' kuntratt pubbliku.

Firem